

Pasaulslavenās latviešu operdziedātājas **MARINAS REBEKAS** darbu kalendārs pierakstīts pilns līdz malām – Milāna, Londona, Berlīne –, tomēr tajā atradās vieta Dziesmusvētkiem Latvijā, un viņas brīnumskaistais soprāns vizuļos gan svētku atklāšanas, gan noslēguma koncertos. Marinas dzīve pēdējos gados ir mainījusies, un tagad viņas un ģimenes mājas ir Barselonā.

Tā man ir goda lieta!

Pieturzīmes

- Dzimusi Rīgā 1980. gadā.
- Mācījusies mūzikas skolā *Rīdze* un Jāzepa Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolā, pēc tam studējusi Parmas konservatorijā, Romas Svētās Cecilijas konservatorijā, Romas Starptautiskajā mākslu akadēmijā un citur.
- Tiek dēvēta par vienu no mūsu laika vadošajām operdziedātājām. Kritiķi viņu apbrīno par plašo repertuāru un balsi iespējām.
- Ieguvusi daudzus prestižus apbalvojumus, tajā skaitā – Triju Zvaigžņu ordenis; 2020. gadā starptautiskas mūzikas kritiķu žūrijas piešķirtā Starptautiskā klasiskās mūzikas balva kā Gada mūziķei; 2022. gadā – Starptautiskā klasiskās mūzikas balva par Gada operas ierakstu (Imogenas Iomā Bellīni operā *Il Pirata*).
- Ierakstu kompānijas *Prima Classic* īpašniece.
- Otrreiz precējusies, vīrs – skaņu režisors un skaņu inženieris Edgardo Vertanesjans.
- Mamma meitai Katrīnai.

Bijām vienojušās par attālinātu sarunu ekrānos – es Latvijā, Marina Londonā, kur viņai jādzied izrādēs Karaliskajā operā Koventgārdenā. Taču – ak, šie attālināto sarunu pārsteigumi – izrādījās, ka Marina ar mani runā no Barselonas, no savām mājām. Koventgārdenas izrādēm kāju priekšā aizlicis pozitīvs kovida tests. Krāšņais soprāns, talants un nopietnais darbs Marinai atvēris durvis uz izcilākajiem opereteātriem, taču viņa pati ir neticami prasīga pret savu balsi un reizēm atsakās arī no operdziedātāju sapņu saraksta lomām.

Biju cerējusi jūs satikt Rīgā, taču vēl vakar jums bija jādzied Londonā, Koventgārdenas operā...

Bija paredzēts, ka dziedāšu Verdi operā *Trubadūrs*, kura vakar no Koventgārdenas opereteātra tika translēta visas pasaules kinoteātros. Tas ir jauniestudējums, 2. jūnijā bija pirmizrāde, bet tad sākās – vispirms ar kovidu saslima tenors, uz otro izrādi saslima mecosoprāns. Es visu laiku veicu testus, un tie bija negatīvi. Nodziedāju trešo izrādi, atlidoju uz mājām, uz Barselonu, un viss bija kārtībā. Bet, kad bija jāatgriežas Londonā, tests izrādījās pozitīvs, un nevarēju lidot, lai neapdraudētu kolēģus.

Tagad esat Barselonā, taču pirms dažiem gadiem jūs mājās bija Rīgā – kas jūs dzīvē mainījis?

Pagājušajā gadā pārcēlāties uz Barselonu, te dzīvo arī mans vīrs un meita. Šis lēmums nāca vairāku personīgu iemeslu dēļ, bet tos es gribētu paturēt noslēpumā. Tomēr savā ziņā dzīvoju starp Barselonu un Rīgu, jo arī Rīgā esmu diezgan bieži.

Zinu, cik atsaucīgi piekritāt dziedāt Dziesmusvētku atklāšanas un noslēguma koncertos. Kāpēc jums ir svarīgi uzstāties šajos svētkos?

Es pasaulē pārstāvu Latviju un esmu latviešu dziedātāja. Arī pati sāku kā kordziedātāja, visu bērību dziedāju korī Rīgā un piedalījos Dziesmusvētkos kā koriste. Tā sajūta, kad stāvi lielajā korī, dod milzīgu pacilātību – es esmu daļa no šīs tautas un sajūtu tautas vienotību un tās garu. Tas ir vārdiem neapaprakstāmi. To sajūtu arī 2018. gadā, kad dziedāju svētku atklāšanas koncertā *Skonto* stadionā svētku dalībniekiem. Iznācu uz skatuves, ieraudzīju cilvēku jūru un domāju – viņi droši vien mani nepazīst, es taču pārstāvu operu! Bet tad man sāka māt ar puķēm, un tas aizkustināja līdz asarām. Tās ir ļoti spēcīgas

emocijas. Kad man arī šoreiz piedāvāja piedalīties svētku atklāšanā, es nedomāju ne par naudu, ne ko citu, jo tā man ir goda lieta. Un arī par noslēguma koncertu bez jautājumiem teicu: «Jā! Es piedalīšos!» Nav būtiski, ka šajās dziesmās man nav lielu vokālu izaicinājumu, – svarīgi ir būt kopā un justies vienotai ar tautu. Atklāšanā dziedāšu Uģa Prauliņa *Dievaines*, bet noslēguma koncertā solo Selgas Mences sieviešu kora dziesmā *Kur tu biji, bāleliņi*.

Kad dziedājat 2018. gada svētku koncertā, iznāca tā, ka jums šis laiks bija arī skumju skarts?

Jā, tas bija grūti, jo dienu pirms uzstāšanās man bija jāiet uz sava

Pučīni ir kā deserts, pie kura tiec pēc tam, kad esi apēdis pamatēdienu. Tā ir primadonnu mūzika.

vectēva bērēm. Un dienu pēc šā koncerta jāatgriežas Sicīlijā, kur turpinājas mana diska ieraksts. Divas diennaktis negulēju vispār, jo emociju virpulis bija ārkārtīgi spēcīgs.

Pirms intervijas ieskatījos darbu kalendārā jūs mājaspapīrā – tur sarakstītas izrādes vairāk nekā gadu uz priekšu!

Patiesībā to ir daudz vairāk, bet par visu vēl nevaru stāstīt, kamēr nav parādījusies oficiālā informācija opereteātros. Pašlaik man ciešākā sadarbība ir ar Milānas opereteātri *La Scala*, kur šogad debitēju operā *Sicīliešu vakarēdiens*, sekoja Pučīni *Bohēma* – slavenais Franko Dzeffirelli iestudējums, ko translēja visā pasaulē. Kolosāls iestudējums – Rodolfo lomu tajā dziedājis Pavaroti un Domingo! Bija paredzēta arī Mālera Astotā simfonija, kurā tomēr nevarēju dziedāt veselības

problēmu dēļ. Arī nākamajā sezonā man *La Scala* paredzētas skaistas partijas – Rosīni *Vilhelms Tells*, Verdi *Rekviems*. Paredzēta arī atgriešanās Parīzē Bastilijas operā un Elizejas lauku operā.

Tikko man iznācis albums prestižā izdevniecībā *Palazetto Bru Zane* – Spontīni opera *Vestāliete* oriģinālajā versijā franču valodā, vēsturisks ieraksts ar senlaicīgiem instrumentiem. Pagājušā gadā ieguvu arī Starptautisko klasiskās mūzikas balvu, kas tika pasniegta mūsu kompānijai *Prima Classic* par Bellini *Il pirata* operas ierakstu. Esmu ne tikai operdziedātāja, bet arī izdevēja un ierakstu kompānijas vadītāja.

Piedalos arī pilnīgi negaidītos projektos. Režisors Māris Martinsons mani uzaicināja piedalīties filmā *Zeme, kas dzied* – kā aktrisi, nevis kā dziedātāju! Es tur nedziedu nevienu noti. Loma ir ļoti daudzslāņaina, mana varone ir gados vecāka sieviete Zelma, kurai ir tas gods filmas galveno varoni Annu iepazīstināt ar Rīgas dzīvi un būt par viņas atbalstu laikā, kad sievietes koros nedrīkstēja piedalīties. Rīgas Pirmie dziesmu svētki bija pirmie, kuros piedalījās arī jautkie kori. Mani šis projekts tiešām sajūsmīnāja. Mācījos, kā izteikt lomu bez mūzikas, tikai ar balsi, mīmiku un aktiermeistarību. Ilgi mācījos sadzīvot ar to, ka man jāspēlē gados vecāka sieviete. Arī šis raksturs no mana atšķiras – Zelma ir stipra, skarba un tieša, man pašai piemīt vairāk viegluma.

Tas vispār bija lielu kontrastu laiks. *La Scala* es dziedāju kurtizānes Taīdas lomu – tas man bija ļoti nozīmīgs notikums, jo šī opera *La Scala* nebija uzvesta kopš 1935. gada, un es biju pirmā, kas to dziedāja franču valodā. Bija atbraukusi kinogrupa, kas vispirms filmēja, kā es gatavojos Taīdas lomai, bet pēc tam to, kā nākamajā dienā lecu lidmašīnā un došos uz Latvijas laukiem, kur ir minus 20 grādu. Kā ietinos villainē, uzvelku koka kurpes un praktiski bez grima skrienu filmēties nakts ugunsgrēka aīnās. Tas bija ļoti interesanti!

Kā jūs šajā laikā jūtaties kā operdziedātāja? Jūsu repertuārā ir ļoti daudz Verdi mūzikas – vai, lai to dziedātu, balsij kaut kā jānobriest?

Ar balsi visu dzīvi notiek pārmaiņas. Cilvēka organisms mainās ik septiņus gadus, un sievietes organisms to izjūt īpaši spēcīgi. Tam ļoti jāseko un jāsaprot, kā pareizi virzīt balsi. Karjeras sākumā tu neesi nekas, tāpēc parasti jāpieņem visi

Kritiķi Marīnu uzteic par plašo repertuāru.

«Mana karjera ir bijusi iespējama, pateicoties tuvinieku izpratnei.» Ar mammu un vīru Edgardo Vertanesjanu.

pietiekami daudz būt blakus savai meitai. Kā jūs to atrisinājat?

Tā ir lielākā cena karjeras veidošanai. Karjeru nevar nopirkt vai laimēt loterijā, tā ir veiksmīgs darba un talanta kopšanas rezultāts. Jo labāk tu strādā, jo vairāk no tevis sagaida un lielāka ir atbildība – tas nav viegli, tā ir citāda pasaules uztvere. Mēs ar meitu par to daudz esam runājušas, un viņa labi saprot, kā tas ir. Man dzīvē bija kāda

interesanta atklāsme. Biju nonākusī Bērnu slimnīcā, kur bija jāveic injekcijas, un iznāca parunāties ar medmāsu. Stāstīju, ka pārdzīvoju, jo pārāk reti varu būt kopā ar meitu, un medmāsa man atbildēja: «Jūs domājat, ka mans bērns mani redz biežāk? Es strādāju no rīta līdz vakaram un reizēm arī sestdienās un savu bērnu redzu tikai svētdienās, ja vien viņš tad nav kaut kur aizgājis ar draugiem. Vienīgā atšķirība – jūs atrodaties citā valstī, bet es atrodos šeit.» Es biju trīs stundu lidojuma attālumā no sava bērna, tas deva mieru, jo jebkurā brīdī varēju pie viņas atlidot. Meita brauca pie manis, es pie viņas. Un tagad mēs ar vīru un meitu esam šeit, Barselonā. Mana profesija ir īpaša, man ir īpašs bērns un vīrs, un mana karjera ir bijusi iespējama, arī pateicoties manu tuvinieku izpratnei. Par to esmu viņiem pateicīga.

Jūsu vīrs Edgardo Vertanesjans ir skaņu režisors un skaņu inženieris. Kad iepazināties, viņš jau bija strādājis ar Madonnu, Bobu Dilanu un Šakiru... Tomēr tā ir pilnīgi cita mūzikas joma, popmūzika. Kā isti jūsu ceļi krustojās?

Mēs satikāmies Ņujorkā Metropoles operā, kur man bija jādzied *Vilhelmā Tellā*. Metropoles opera ir trīs ēku komplekss, un vienā no tām uzstājas kāds Brodvejas mākslinieks, ar kuru Edgardo strādāja. Mans vīrs mil operu, un viņam ļoti patika, kā es dziedu, tāpēc gribēja man uzdāvināt paša sarakstītu grāmatu, preti lūdzot, lai es viņam parakstu disku.

Tajā laikā man bija plānots ieraksts. Taču operdziedātājiem neviens nemāca, kā jādzied ierakstā un

Operdziedātājs jau ir pasaules cilvēks. Es kā hamoleons spēju iedzīvoties jebkur.

sagatavotību. Tagad manā repertuārā ir 39 lomas.

Jūsu meita Katrīna ir divu operas mākslinieku meita un mācījās Doma kora skolā. Vai arī viņa ir izvēlējusies mūzikas ceļu?

Es meitai teicu tā: nav svarīgi, ko tu izvēlēšies, – jāizvēlas tas, kas tev patīk un kur tu pati sevi vari izpaust. Apzinos, ka bērniem, kam vecāki diezgan slavēti, ir grūti, jo viņus pastāvīgi salīdzina ar vecākiem. Meitai esmu devusi labu pamatu, viņa ir redzējusi daudz izrāžu, ir mācījusies mūziku un ir ļoti muzikāla, bet, visticamāk, viņa neizvēlēšies dziedāšanas karjeru. Jā, Katrīna ir divu operdziedātāju meita, bet viņai ir savs ceļš, un būs ļoti interesanti skatīties, uz kuru pusi viņa aizies.

Bija brīdis, kad jūs savas karjeras dēļ raizējāties par to, ka nevarat

piedāvājumi, jo vajag iegūt vārdu. Tu esi jauns, tev nav tik izkopta tehnika un nav daudz zināšanu, toties ir veselība. Ar gadiem nobriesti kā mākslinieks un pilnveido tehniku. Man gandrīz katru sezonu ir divas, trīs jaunas lomas, taču tās ļoti jāizvērtē. Ir lomas, no kurām es atsakos. No dažām atsakos, jo esmu tās tik daudz dziedājusi, ka to dēļ nevarētu dziedāt neko jaunu. Bija periods, kad teicu nē lomām Mocarta operās, lai mācītos un pilnveidotos. Septiņas reizes atteicos no Pučīni *Toskas* un joprojām no tās atsakos. Es to varu nodziedāt, bet uzskatu, ka manai balsij tas nebūs veselīgi – tai vēl jāattīstās līdz brīdim, kad man tas dosies viegli un vienkārši. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc pašlaik nedziedu Ņujorkas Metropoles operā. Četras reizes biju atteikies no Elizabetes lomas Verdi *Donā Karlosā*, bet 2025. gadā tā beidzot būs manā repertuārā. Esmu tai gatava. Visas lomas gatavoju gadu vai divus, man nepietiek ar to, ka tās zinu no galvas, man jānobriest emocionāli un psiholoģiski jāsaprot tēls. Ir lomas, kuras esmu nodziedājusi, taču tās joprojām briest. Tāda ir Pučīni *Madama Butterfly*, kuru nodziedāju 2021. gada decembrī, kad tā bija straumēta visā pasaulē, un tai bija milzīgi daudz skatītāju. Pie tās es atgriežos nākamgad, un loma briest kopā ar mani. Pučīni būs viens no pēdējiem komponistiem, kuriem pievērsīšos karjeras beigās. Nedomāju, ka šis komponists var kaut ko iemācīt, bet tas ir kā deserts, pie kura tu tiec pēc tam, kad esi apēdis pamatēdienus. Tā ir primadonnu mūzika. Bet pašlaik mans repertuārs ir dramatiskais *bel canto*, tas ir viens no grūtākajiem, jo pieprasa ļoti lielu

kāda ir mikrofona specifika, un, apzinoties, ka šim cilvēkam ir milzīga pieredze, sapratu, ka daudz ko viņam varēšu pajautāt. Man arī likās ļoti interesanti vērot, kā notiek popmūzikas koncertu organizācija. Popmūziķi parasti nevar nodziedāt tā, kā dziedam mēs, taču viņiem, sevišķi Amerikā, pirmajiem tiek dotas vislabākās tehnoloģijas. Uzaicināju Edgardo iedzert kafiju, jo man bija daudz jautājumu par skaņu ierakstiem. Sākam runāt, tad sarakstīties, atradām daudz kopēja. Es viņam uzrakstīju: «Ai, ja tu zinātu, cik laba ir akustika Vīnes operā!» Viņš atbildēja: «Es zinu, man datorā ir tās akustikas aprēķini!» Edgardo bija rīkojis Teilores Sviftas koncertu stadionā 50 000 cilvēku, kur viņam bija jāaprēķina, kā panākt, lai visi labi dzirdētu un viss skanētu tīri. Otra viņa profesija ir skaņu režisors, pašlaik viņš strādā ar dziedātāju un komponistu Vance Joy.

Pamazām tas pārauga attiecībās. Turklāt mēs izveidojām savu skaņu ierakstu kompāniju. Ja agrāk kāds būtu teicis, ka es būšu ierakstu kompānijas direktore, es neticētu! Bet tas ir tik interesanti!

Jūsu dzimtas kokā ir latviešu, poļu, krievu un baltkrievu saknes. Tomēr Edgardo nāk no Argentīnas, un tā ir tāla pasaules daļa. Kas jums bija jāiemācās, lai izprastu savu vīru un viņa ģimeni?

Man nekas īpašs nebija jāiemācās, jo operdziedātājs jau ir pasaules cilvēks. Es pārstāvu Latviju – manī nav tik daudz latviešu asiņu, bet svarīgas nav asinis, vissvarīgākais ir, ko tu mīli un kā tu esi audzināta, kāda ir tava kultūra. Savukārt, strādājot starptautiskos operētāros, iepazīsti cilvēkus no visām pasaules malām un dažādām kultūrām. Kad mācījos, piecus gadus nodzīvoju Itālijā, tāpēc Itālija man savā ziņā ir kā otra dzimtene. Es kā hameleons spēju iedzīvoties jebkur. Tāpat kā ar lomām – kad tu ieej lomā, daļa no tevis pārtop šajā personāžā.

Savukārt Edgardo ģimenei bija jāpieņem, ka viens no viņu dēla vistuvākajiem cilvēkiem nāk no kādas tālas valsts...

Tas nebija tik sarežģīti, jo Edgardo ģimene nāk no Armēnijas, viņa uzvārds ir Vertanesjans. Mūsu dzimtu stāstos ir līdzības – manu vectēvu izsūtīja uz Sibīriju, bet armēņi cieta no turku genocīda, un, lai viņus nenogalinātu, mana vīra ģimene bija spiesta bēgt. Daļa apmetās Francijā, daļa

devās uz Argentīnu. Pēc pārceļšanās uz Argentīnu vīra vectēvs izlēma: mums ir jauna valsts, mums nav atpakaļceļa, un tagad mēs būsim argentīnieši. Viņi visi runā spāniski. Daļa ģimenes vēl runā armēniski, bet Edgardo šajā valodā vairs nerunā.

Tas ir pilnīgi neticami, bet argentīnieši par visu smejas! Varbūt tas ir saules iespaids, jo saule dod daudz pozitīvisma? Un tad es aizdomājos, cik svarīgi, uz ko mēs koncentrējam savu uzmanību, – uz labo vai sliktu.

Vīra ģimene dzīvo Dienvidamerikā, un viņiem bija grūti saprast, ka dēls no tās brauc projām uz zemi ar pavisam citu kultūru. Bet – jo vieglāk tu atlaid, jo cilvēks tev būs tuvāks. Mīlestība ir brīvība. Vienmēr.

Pirms pāris gadiem intervijā stāstījāt, ar kādu entuziasmu jūsu vīrs pārcēlies dzīvot uz Latviju, un man tas šķita visai drosmīgi. Edgardo izdevās šeit iedzīvoties?

Bija diezgan grūti klimata dēļ, jo pie mums ir auksti. Arī mūsu cilvēki ir diezgan aizvērti, un Edgardo izjuta to, ka viņš ir ārzemnieks. Bet mums ir draugi, ar kuriem iedzēram šampanieti, svinējām svētkus, Edgardo arī ļoti labi gatavo.

Kādu laiku dzīvojām Latvijā, tomēr tā iznāca, ka pārcēlāmies uz Spāniju. Nebiju gaidījusi, ka tas notiks tik ātri. Bet es neesmu projām. Fiziski esmu, bet emocionāli neesmu.

Mans vīrs saka, ka Latvijas lielākā vērtība ir cilvēki. Varbūt mazliet aizvērti, bet godprātīgi, ļoti dziļi domājoši un ļoti kulturāli. Kultūra ir mūsu lielākā bagātība. Tautasdziesmas, mūzika, kokle, viss, kas mums liekas pats par sevi saprotams. Bet tas nav pats par sevi saprotams! Citur tā nav. Tā ir liela bagātība. Pie labā ātri pierod, bet tā nav visur.

Kas ir jūsu draugi un kāda ir jūsu dzīve Spānijā?

Tur ir ļoti vienkārši sadraudzēties! Spānijā ir ļoti silti un atvērti cilvēki. Tā gadījies, ka šeit es satīku draugus, par kuriem nevarēju pat iedomāties, – te kopā ar savu meitiņu dzīvo mana draudzene no tā laika, kad mācījos Parmā. Labs draugs mums ir Latvijas goda konsuls, mūsu draugi ir kolēģi.

Jūs stundām varētu runāt par savām lomām. Bet kā jūs atpūšaties?

Pie jūras. Ar meitu kopā guļ smiltīs un neko nedaru. Man patīk lasīt grāmatu, sēdēt uz balkona, skatīties uz putniem. Un ļoti patīk snorkelēt jūrā un skatīties zivtiņas! 🐠

DR. MAURĪŅA KLĪNIKA

Vēnu vasara jūlijā!

A.l.k. 0100-00161

Privilēģiju kartes
īpašniekiem

-20%

Lāzeroperācija

720,00 vienai kājai
EUR, parasti 900,00 EUR

960,00 abām kājām
EUR, parasti 1200,00 EUR

ERGO if... bta BALTA COMPENSA

www.venucentrs.lv
www.venuoperacija.lv

67 37 47 47

